

Albăiulia

Intemeiată la 1 Dec. 1918. Redactor: I. PUSCARIU.

Punerea pietrei fundamentale la noul edificiu al liceului, în prezenta ministrului de instrucție, va avea loc în 29 Iunie. Cu acest prilej se vor aranja mari serbări, la cari toți locuitorii din oraș și jur sunt datorii să ia parte.

Dr. I. Stefanescu, stralucitul conferențiar, va ținea în 21 și 22 Iunie, la ora 6, sala Caragiale, 2 conferințe despre arta. Ca și în anul trecut, toți iubitorii de frumos vor fi de jata, ca să asculte pe marele invatat.

Partidul național-tărănesc

Cel mai important eveniment politic al anului

Părerile unor barbati politici
despre fuziune

Cel mai important eveniment politic al anului e, fără îndoială, fuziunea part. național cu cel țărănesc, care a fost primită pretutindeni cu mult entuziasm. Dl. I. Maniu, președintele partidului, a convocat congresul pe ziua de 22 Iunie, la București.

Convocarea congresului

În fața hotărârii comitetului central executiv al Partidului național român luată în sedința dela 12 Iunie a. c. se convoacă congresul partidului la București în ziua de 22 Iunie ora 10 a. m. Președinții organizațiilor județene sunt invitați a lua toate măsurile ca delegații congresului să poată fi avizați la timp și să poată participa la acest congres.

Membrii comitetului central executiv, membrii comitetului de 100, președinții organizațiilor județene și parlamentarii sunt de drept membri ai congresului, fiecare cerc electoral trimite în plus câte 2 delegați, dar acolo unde alegerile au fost pe județe se trimit 2 delegați de fiecare deputat și senator.

Ce spune dl. Ion Suciu?

În fine încă un pas mare făcut înainte spre îndeplinirea visului fiecărui român bun. Așa simțesc și înțeleg eu, și sunt sigur, că multe sute milioane suflete adevărat și sincer românești tot astfel tălcuiesc acest eveniment de însemnătate istorică.

Pe vreme, când auzi mereu fraza, că visul de veacuri al nostru s'a îndeplinit în anul 1918; pe vreme ce zilnic și se prezintă unirea, încoronarea din Alba-Iulia și votarea Constituției, ca acte mărețe ale îndeplinirii tuturor visurilor, ce le puteam visa, — în priceperea multor frazeologi vorba mea despre un vis, mare, național al nostru, care numai de acum încolo are să fie îndeplinit, poate să pară ca anacronism.

Ce vis mai visează somnambulul acesta? vor zice mulți.

Ce vis?! Să iertați, nu numai un vis, ci multe și mari visuri frumoase visează eu și visează cu mine împreună milioane de români.

Avem monarh și avem Constituție, mai mult: avem un Rege drag nouă, care în momente supreme a dat probe neîndoioase de complectă conțopire sufletească cu poporul său. Avem o Regină adorată de toată suflarea românească. Avem Moștenitor al Tronului, a cărui ființă ne inspiră mari nădejdi; avem pe micul Mihai, oarecândva în viitor: al II-lea!

Toate acestea le avem, ca visuri împlinite, real îndeplinite.

Dar noi visăm o viață adevărat constituțională! Și suntem convinși, că spre îndeplinirea

acestui vis am făcut acum mare pas înainte.

Nu visăm noi reducerea Regelui nostru la rol de statie, nu planuim ciuntirea prerogativelor Suveranului. Visăm însă, a ajunge, în fine, la acea stare de lucruri, ca și în România, ca în alte țări civilizate, cel-ce a primit din mâna Coroanei încredințarea de a governa, să fie dator a respecta legea textuală și legea morală. El și toți funcționarii, până la cel din urmă.

Visăm apoi ridicarea țărâniei la treapta ce i-se cuvine în Statul nostru agricol. Visăm pace și bună înțelegere cu micile națiuni conlocuitoare. Visăm justiție la adăpost de orice meameală sau teroare și administrație cinstită, pricepută și responsabilă.

Visăm cu un cuvânt o Românie, care să inspire înțelegere, respect streinilor, deplină aparență prietinelor și teamă inamicilor.

Visăm un popor românesc înaintat în cultură, trăind în mulțumire, amăsurați belșugului în bogății al țării sale.

Visăm o Românie fericită pe locurile „Daciae Felix“, în fruntea ei cu Suverani fericiți în resimțirea fericirii poporului lor.

Și acum contopirea partidului maseilor mari din vechiul Regat cu masele provinciilor alipite ne-a apropiat cu pas uriaș spre îndeplinirea acestor visuri, visate de fiecare român bun: vestirea, ce ni-a venit ieri, cu drept cuvânt ni-a umplut inimile cu bucurie și ochii cu lacrimi.

Ce spune dl. prof. Emil Hățieganu?

Fuziunea partidului țărănist cu partidul național român — pentru noi este o satisfacție și totodată și o mângâiere — pentru toate cele îndurate. Ni s'a dat să vedem cu ochii proprii, că statornicia în credință, lupta neînfricată pentru un ideal totdeauna își dă rezultatele și de multeori mai în grabă, cum le așteptăm.

Generația de azi a luptătorilor din Partidul național român — poate fi mândră de succesul acestei fuziuni.

Crezul nostru politic intruchipat în hotărârile Adunării Naționale din Alba-Iulia formează, împreună cu declarațiile de unire a celorlalte provincii — poate cel mai important punct al programului noului partid. Iată sufletul întregului neam — s'a încheșat, s'a unit pentru fericirea țării.

Iată — lupta care am dus o cu atâtea jertfe, și cu atâtea abnegații — n'a fost zadarnică.

Datoria pusă pe umerii ardelenilor — de generațiile bătrâne, începem s'o achitam. Avem toată dragostea față de țară și

neam, și aceasta ne-a fi și în viitor cea mai bună călăuză.

Ardealul cu bucurie primește vestea fuziunii, căci în unirea celor mai puternice partide din țară — vede un augur a vremurilor schimbate. Valorile democrației s'au îmbrățișat peste culmile Carpaților.

Și nu mai este putere lumească — care să poată opri coborârea dreptății peste plaiurile frumoase a scumpei noastre țări.

Noi îi auzim pașii gigantici, și de sosirea ei se cutremură toți aceia, cari au socotit, că vor putea cândva s'o oprească în calea ei biruitoare.

Cinste și laudă se cuvine bărbatilor conducători din ambele partide, cari înțelegând spiritul vremii, pe de-asupra tuturor intrigilor — și-au întins mâna frățească.

Ce spune dl. Em. Antonescu profesor universitar?

D. prof. Em. Antonescu, fostul fruntaș al partidului liberal și de curând membru al partidului național, spune următoarele:

— Socot că se dă țării ceea ce n'a avut până acum, adică un partid care are majoritatea cetățenilor de partea lui.

Prin urmare guvernul viitor nu mai are nevoie să forțeze alegerile pentru a obține majoritatea în Parlament.

Acest lucru trebuie să mulțumească mai ales pe rege: va putea avea un guvern care să nu violeze urnele.

Ce spune dl. V. Madgearu?

— Fuziunea sporește forțele lagărului democratic și deschide calea restaurării constituționale, singura garanție de solidaritate a noului edificiu social al României întregite.

Programul fuziunii este o cheazășie pentru promovarea ordinii democratice și în același timp pentru restaurarea economiei și liniștea a țării.

Programul partidelor fuzionate, care va fi votat de congresele dela 22 Iunie, va dovedi oricărui om de bună credință că actul fuziunii nu înseamnă nici plumb în arpile unei părți, nici tăierea arripilor celorlalte.

Multamita publica

Reuniunea de asigurare „Economia“ din Alba-Iulia își ține de-o plăcută datorită să mulțumească și pe această cale jinitorilor acestei Reuniuni, scrii cu prilejul petrecerii aranjate la 15 Iunie au supra solvit și anume: Dr. Ioan Pop 100 lei, „Vinea“ 100 lei, Dr. Zaharie Muntean 80 lei, Vasile Șandru învâf. 50 lei. Totodată băncii „Izvorul“ pentru donațiunea de 500 lei, îi aduce mulțumite sincere Reuniunea.

Alba-Iulia, la 18 Iunie 1924.

Pentru Comitet: LEONTE OPRIS, prof.

O reuniune activa — petrecere rausita — tinerime harnica

În anul 1921 s'a pornit în tăcere o reuniune de asigurare a economilor din Alba-Iulia, care din zi în zi e tot mai folositoare țărânilor români din loc. Prin plăterea vitelor primejduite seapă pe bietul econom din stare-i desperată, în care-l aduce nenorocirea ivită între vitele de jug, singura-i avere, care-i dă puțința de traiu, fie făcând cărașii, fie vânzând laptele sau cultivând pământul.

În anul acesta au fost ajutați peste 12 economi cu circa 75 mii lei, o sumă foarte însemnată în criza de bani, ce bătute azi în toate părțile.

Pentru înmulțirea fondului reuniunea a aranjat în ziua de Rusălii o petrecere în sala teatrului Caragiale, care a răsuflat atât în ce privește partea morală, cât și cea materială. A fost lume multă, s'ar putea zice, mai tot Bălgradul economilor, de vreme ce dintre ceilalți români abia 3—4 domni și-au ținut de datorință să le dea cinstea cuvenită fraților mai mici. Nici chiar conducătorii firești ai poporului n'au fost precum s'ar fi căzut și s'astepta dela dâșii. Cu toate acestea publicul a urmărit cu atenție întreg programul executat cu dibăcie și vioiciune din partea diletanților.

Tinerimea română a meseriașilor și economilor din loc se ridică tot mai stărnitoare întru arătarea puterilor sufletești, ce le are, dorind să se cultive între altele și prin teatru. Ca dovadă a muncii lor în sufletească e petrecerea dela 15 Iunie a. c. Maria Sasu s'a arătat draguță în predera „Buchetului“. În comedia „Posacul bun de inimă“ rolul principal a lui Pandele l-a jucat oine înarul Părau. Binișor s'au tălmăcit rolurile tinerii Sasu Iosif, Trif Gheorghe, Trif M., Sasu M. și alți trei tineri, cât lumea a rămas plăcut atinsă atât de vorba lor respectată cât și de simțămintele, ce le-au știut interpreta.

„Baba Hârbură“ în'o a fost bine predată de dș. Moldovan M. După terminarea programului pres. reuniunii, protop. Vasile Urzică, mulțumesc publicului pentru interesul arătat, tineretului pentru prilejul de bucurie, ce l-a dat Alba-Iulienilor, iar dlui prof. Opris pentru munca depusă întru rausita producțiunii. Salută pe dl. Dr. Zaharie Muntean pentru interesul, ce l'arată poporului.

Petrecerea a durat până-n zori de zi, dovadă, că și poporul știe petrece în voe bună fără să facă supărări nimănui, cum i-a mers vestea, mai ales celor din A.-Iulia. Sunt vrednici de laudă atât poporul, cât și conducătorii, cari lucră pentru deșteptarea și cultivarea economilor.

COR.

Centenarul lui Avram Iancu.

Societatea culturală „Asociațiunea“ va serba în vara aceasta o sută de ani dela nașterea eroului național Avram Iancu. Se vor organiza serbări la Cluj și în Munții Apuseni. Programul serbărilor este acesta: În 27 August se va pune peatra fundamentală la monumentul plănuț la Cluj în memoria lui Avram Iancu. În 28 August se deschide muzeul anilor 1848—49 și Casa Națională Avram I. în Vidra. În 29 și 30 August se va ținea adunarea generală a Asociațiunii în Câmpeni. În 31 August se va sluji un parastas la mormântul lui Avram I. în Tebea, sub goronul lui Horia. În 1 Septembrie va fi desvelirea trojei pe muntele Găina.

Tribuna Libera

Raspuns

Dlul George Drâmbărean mecanic în Loco.

Dle Drâmbărean! În No. 21 al prețuitului ziar „Albăiulia“, mă rogi ca să-ți răspund la 3 puncte, cu privire la adunarea generală a Corporațiunii meseriașilor din loc, ținută în anul 1923, fiind eu președinte ad-hoc pentru alegerea noului comitet, la care adunare fostul patron Goldstein a propus ca să fie ales de Președinte de onoare Dl Bürger Mor, și, fiind eu ocupat cu munca, nu ți-am putut răspunde imediat. D-ta vii și nu mă mai rogi, ca mai înainte, ci mă provoaci în No. 24 al aceluiaș ziar. Acum D-le Drâmbărean îți declar din ce motive nu ți-am răspuns, și anume:

1. Fiind eu ocupat, precum mai sus am amintit, cu întreprinderile, acum e sezonul nostru, eu, Dle Drâmbărean, nu dispun de atâta timp ca să mă preumbiu toată ziua prin oraș și nu voiesc ca să polemizez prin ziare cu nimenea, căci eu așa cred a fi consult, ca fiecare meseriaș să-și vadă de ale sale și să lase polemizarea altora, adică celor ce au timp de așa ceva, căci cu lucruri de acestea nu ajutam, ci, dimpotrivă, stricăm cauzei meseriașilor.

2. D-ta te adresezi mie ca să-ți răspund, că alegerea Dlui Bürger de Președinte de onoare este legală sau ilegală? Aci nu sunt eu competent a judeca, te rog adresa-te Dlui Debu, care, ca Comisar industrial, fiind și prezent la acea adunare dlui îți va și da răspunsul, eu însă nu.

3. D-ta ai declarat în No. 21 că, după proclamarea Dlui Bürger ca Președinte de onoare, nu ați protestat, fiindcă ați socotit de a fi glumă și că în decursul anului 1923 ați întrebat pe Diu Mucea, că luat-a în procesul verbal alegerea Dlui Bürger? Ia ce vi s'a răspuns, că ba, iar la adunarea din anul 1924 ați văzut contrarul, deci și în cauza acesta adresa-te Dlui Președinte iar nu mie.

4. Căci în contra legii din 1884 și a regulamentului precum și a statutelor poate proceda adunarea generală? și că în orașul încoronării poate fi președinte de onoare unu care a fost pedepsit? aci Dle Drâmbărean iarăș ai greșit adresa, te rog adresa-te altor oameni, mai competenți ca mine, și-ți vei primi răspunsul.

E desul de trist că d-ta și cu 2—3 analafeți care stau la spatele d-tate sămănași ura și discordia în rândurile meseriașilor.

Dacă mai dorești ceva, d-le Drâmbărean, și dispun de timp, iarăș îți stau la dispoziție.

Alba-Iulia, VI/18 1924.

ROȘCA ANGHEL.

D. Iorga la Varșovia.

D. Profesor Iorga, însoțit de soția și fiica d-sale, a sosit la Varșovia, fiind salutat la gară de către profesorii universitari Halecki și Ketrzynski, de reprezentanții ministerelor instrucție și de externe și ministrul român la Varșovia, d. Florescu.

Marți după amiază d, Iorga a ținut prima conferință la universitate, fiind viu aplaudat de un auditoriu numeros. Rectorul universității a oferit seara un dîneu în onoarea d-lui Iorga. La acest dîneu au asistat ministrul de externe, ministrul de instrucție, d. Florescu și profesorii universității.

Au fost schimbate câteva toasturi.

STIRI

— **P. S. Sa Episcopul militar** Iustinian Teculescu a cercetat zilele trecute garnizoanele din nordul Basarabiei și orașul Iași, însoțit de secretarul său, diaconul Lurebiță.

— **Dl. prof. N. Iorga** a fost ales președinte al secțiunii istorice a Academiei Române.

— **Pamanturi pentru Mitropolii și Episcopii.** Ministerul agriculturii și domeniilor a aprobat a se da până la o mie jugăre de pădure fiecărei mitropolii și până la 600 jugăre de pădure fiecărei episcopii din Ardeal, câte 500 ha pădure mitropoliilor din Vechiul regat și Bucovina și câte 300 ha pădure episcopilor din vechiul regat și Basarabia, în folosință absolută, proprietatea rămânând statului.

— **Consistorul superior biseroiesc** întrune la București, a votat o moțiune solicitând guvernului ca chiar în sesiunea actuală să vină cu legea unificării bisericii ortodoxe.

— **Descoperiri însemnate în județul Vrancea.** Învațatul profesor De Martonne din Paris, a făcut săpături în Vrancea. Intre altele a găsit un dinte de mamut, animal uriaș ce a trăit înainte de potop, și câte-va unelte de rășnit de-acum 5—6 mii de ani.

— **Analpturi în Siria (Asia).** În anul 1887 făcându-se săpături în Said și Cuja (Siria), s'a descoperit mormântul lui Alexandru cel Mare. Acum, făcându-se noui săpături, într-o groapă părăsită s'au mai găsit trei sierre de plumb și multe vase, cari au o vechime de mai bine de 4 mii de ani.

— **S'au aflat tablele lui Moise?** Profesorul Hubert Grimme dela Universitatea din Muenster (Germania), a tălmăci o rămășiță de tablă de piatră despre care se crede, că e o bucată din una din tablele lui Moise, pe cari au fost scrise cele zece porunci, pe cari le-a primit Moise pe muntele Sinai. Rămășița aceasta a fost aflată în partea sudvestică a peninsulei Sinai și se crede că prin săpăturile ce se vor face, se vor afla tablele întregi.

— **La matchul de football** dintre Uruguay și Elveția a eșit învingător Uruguay cu 3 contra 0.

— **Urmărirea impozitelor.** Ministerul finanțelor a trimis ordin tuturor vămilor, prin care le pune în vedere să nu mai libereze nici o marfă, nici un transport nimănul până ce nu vor produce chitanța sau dovada plății la zi a impozitelor. Singura excepție îngăduită de minister este pentru bagajele călătorilor cari intră și ies din țară și cari, deci, sunt scutiți de această probă.

— **La 82 ani condamnat la 99 ani pușcarnie.** Gene Soster, un negru în etate ds 82 de ani, din Quițman, a omorât acum 42 de ani pe fermierul alb R. W. Milneron. Fapta lui a ieșit la iveală numai acum o lună, când a fost arestat de poliție. Tribunalul l'a judecat, condamându-l la 99 ani de pușcarnie.

— **Vaccinare ou sila.** Autoritățile sanitare din Libanon, Pa, au vaccinat cu deasila pe cei cinci membri ai familiei Roth cari au mai rămas până acum în viață. — Restul a murit de aaghna diferitcă. Ei însă nu voiseră nici unul să se înarmeze contra acestei boale prin vaccinare, fiindcă aparțineau unui grup religios, care zice că toate boalele se pot vindeca prin rugăciuni și prin credință în puterea lui Dumnezeu de a da oamenilor tot ce cer.

